

вирішення питань освітньої тактики й стратегії на федеральному й регіональних рівнях; умов розвитку недержавного сектору в освіті; податкових умов для стимулювання різних форм самоорганізації населення й господарюючих суб'єктів на підтримку освіти [1].

Г. В. Єльнікова доводить, що залучення громадськості до прийняття управлінських рішень на різних щаблях управлінської вертикалі можна здійснити різними способами, і пропонує моделі державно-громадського управління [3].

Отже, державно-громадське управління в сучасній освіті передбачає узгоджену взаємодію між державою й громадою у вирішенні різноманітних питань освіти, пов'язаних з можливістю відповідально і результативно впливати на освітню політику, прийняття управлінських рішень, створення здорового соціального середовища для учнів та ін.

Список використаних джерел

1. Балыхин Г. А. Управление развитием образования: организационно-экономический аспект / Г. А. Балыгин. – М.: ЗАО «Изд-во «Экономика», 2003. – 428 с.
2. Грабовський В. А. Державно-громадське управління загальною середньою освітою на районному рівні : дис... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02. – К., 2006. – 233 с.
3. Єльнікова Г. В. Теоретичні підходи до моделювання державно-громадського управління // Директор школи. – 2003. – № 40. – С. 10 – 11.
4. Хартія основних прав Європейського Союзу. [Електронний 194 ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_524 с.35.

УДК 373.3.016:74:745/749

ГОЛЯНИЧ А.І.,
МАЙБОРОДА І.Е.
Мукачівський державний університет, Україна

НАРОДНІ РЕМЕСЛА ЯК ЗАСІБ ТРУДОВОГО ТА ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Наш час несе новий виток розвитку в системі освіти та виховання, який відроджує цінність людини, утверджує духовні, морально-естетичні надбання національного характеру. Ідеалом виховання є національно свідомою людиною, з високими духовними якостями, патріотичними почуттями, яка є носієм кращих надбань національної та світової культур. Виховання та освіта мають сприяти розвитку творчо активної особистості, здатної сприймати прекрасне, гармонійне, досконале у житті, природі та мистецтві.

Особливе значення у процесі формування національної свідомості, естетичних смаків, засвоєння учнями особистісних цінностей і створення на основі цього конкретних переконань і поглядів має предмет «Трудове навчання», який знайомить учнів із виробництвом як складовою навколишнього середовища, із народними ремеслами і на цій основі впливає на їхній світогляд. Уроки трудового навчання мають різну спрямованість, але головна мета – розвиток особистості школяра, підготовка його до творчої діяльності в умовах ринкових відносин, тому що суспільству потрібна не просто індивідуальність, а творча особистість, здатна ставити і вирішувати соціально-важливі завдання. Досягнення цієї мети залежить від навчання, обсягу знань, їх

виховного і розвивального потенціалу, а також умінь і навичок засвоєння та практичного застосування цих знань.

Діяльність школярів на уроках трудового навчання пов'язана із вивченням народних ремесел є художньо-творчою, і саме в ній формуються здібності особистості. Творчі здібності проявляються в здатності переймати досвід і навички, накопичені попередниками та збагачувати його новим і цінним у процесі власної діяльності.

Українські народні промисли і ремесла, що разом утворюють декоративне мистецтво – це «величезний світ духовної і матеріальної спадщини етносу, набуток художніх ідей численних поколінь народу, дорогоцінна скарбниця, що живить сьогодні професійно-мистецьку творчість» [1]. Народні промисли і ремесла поєднують в собі духовно-матеріальну діяльність людини, виражену в художніх творах: вишивці, кераміці, різьбленні, витинанці, ткацтві, плетінні та ін. Технологічні навички в народних ремеслах, як правило, передавалися від батька до сина з покоління в покоління. Тому часто саме в народному мистецтві збережені найдавніші традиції, художні стилі, віками нагромаджений ремісничий і художній досвід.

На уроках трудового навчання учні ознайомлюються з кращими зразками українського народного декоративно-прикладного мистецтва, вивчають побудову узорів, самі складають узори і підбирають кольори для оздоблення різних предметів. Такі уроки особливо сприяють розвитку в учнів естетичних смаків, якщо проводяться із використанням зразків, наочних посібників, відеоматеріалів тощо. Демонстрування на уроках вишивок, мережива, кераміки з розписом, предметів, оздоблених різьбою по дереву, по кістці, та інших збуджує цікавість учнів, бажання творити. Бесіди з учнями, демонстрування посібників, навчальних таблиць і фотографій треба проводити так, щоб показати всю різноманітність видів народної творчості. Навчальні заняття слід проводити так, щоб учні працювали із задоволенням, щоб самостійно здобували додаткову інформацію, щоб прагнули самовдосконалюватись. Для цього доречно використовувати дидактичні ігри, ребуси та розв'язування кросвордів як одного із засобів контролю знань учнів [5].

Діяльність школярів на заняттях народними ремеслами є художньо-творчою, і саме в ній формуються здібності особистості. Творчі здібності проявляються в здатності переймати досвід і навички, накопичені попередниками та збагачувати його новим і цінним у процесі власної діяльності, а не в копіюванні.

Образність, яскравість і простота творів народного мистецтва близька і доступна дитячому світосприйняттю. Організація декоративно-ужиткової діяльності учнів починається з підготовки до сприймання образного змісту оригіналів народного мистецтва. Тільки усвідомивши поетичну красу і гармонію світобачення народного майстра, дитина починає розуміти цінність і неповторність кожного твору. Важливо, щоб діти не лише самі творили за зразками народного мистецтва, а й знали про походження цього мистецтва, історію розвитку народних промислів.

При проведенні занять, на яких учні опановують народні ремесла, педагоги радять використовувати різноманітні форми пояснення, демонструвати готові вироби народних майстрів, вивчати принципи творення художніх образів, особливості передачі змісту через «видимий образ». Важливо також ураховувати властивості матеріалу, узгоджувати художню форму з технологічними способами обробки.

Оснoву навчання ремеслам складає практична робота, де значна увага приділяється опануванню різними техніками виготовлення виробів. Програма передбачає варіативність технологій, методів і форм навчання. Під час проведення занять використовуються методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності, а саме: словесні (пояснення, інструктаж, розповідь, бесіда), наочні (ілюстрування, демонстрація), практичні (вправи, графічні роботи). Важливе значення мають і методи стимулювання, а саме: створення ситуацій інтересу, ситуацій новизни [3].

Навчання народним ремеслам залучає вихованців до світу народного мистецтва, який несе в собі вікові уявлення про красу і гармонію, звичаї, традиції українського народу, спрямовує на формування практичних навичок, самостійної роботи.

Отже, народні ремесла – це чудова сторінка національної культури. У художніх виробках, різноманітних за формою, орнаментальними мотивами, колоритом, назвами, технікою виготовлення, розкривається неповторний талант українського народу, його потяг до прекрасного. Вивчення народних ремесел на уроках трудового навчання посідає важливе значення у вихованні національної самосвідомості, любові до рідного краю та естетичному вихованні, формуванні практичних навичок самостійної творчої роботи.

Список використаних джерел

1. Антонович Є. А. Художні техніки в школі. / Є. А. Антонович, В. І. Проців, С. П. Сенд – К.: ІЗМН, – 1997. – 312 с.
2. Бушина Т. Декоративно-прикладне мистецтво України. / Т. Бушина – К.: Мистецтво, 1986. – 454 с.
3. Ворона М. О. Особливості вияву естетичних почуттів у дітей / М. О. Ворона // Початкова школа. – 1990. – №4. – С.64 – 66.
4. Кара-Васильєва Т. Г. Творці дивосвіту./ Т. Г. Кара-Васильєва – К.: Рад. шк., 1984. – 175 с.
5. Чинчик В. О. Ремесла українців пам'ятаємо, цікаві завдання з них сплітаємо / В. О. Чинчик // Вихователю ГПД. Усе для роботи. – №5 .– 2018. – С.8 – 18.

УДК 37(09) (477) «20»

ГРАБ Л. М.,
ТОВКАНЕЦЬ Г. В.
Мукачівський державний університет, Україна

ПРОБЛЕМА МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ В ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО

В сучасних умовах державотворення в Україні зростає роль гуманістичного виховання підростаючого покоління у зв'язку з чим актуалізуються проблеми моральності і моральної культури. Формування моральних цінностей неодноразово були предметом наукових досліджень філософів, педагогів і мислителів минулого і сьогодення (І. Огієнко, Г. Сковорода, К. Ушинський). Проблема морального виховання присвячені праці таких видатних педагогів як В. Андрущенко, І. Бех, О. Духнович, В. Кремень, А. Макаренко, В. Сухомлинський та ін.

Моральність – це характеристика особливого виду практичної діяльності людей, що мотивується моральними ідеями, переконаннями, нормами та принципами. На сучасному етапі мораль розуміють як систему ідей, принципів,

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>